

BULLETIN

UCHO

Kantilena o.p.s.

Komenského náměstí 8

602 00 Brno

Česká republika

IČO 27663515

DIČ CZ-27663515

KB a.s., Brno-venkov,

č.ú.: 35-4424580297/0100

tel: +420 541 225 934

mob: +420 731 603 629

fax: +420 541 219 917

e-mail: sbor@kantilena.cz

www.kantilena.cz

Jaro 2007

OBSAH

- **Slovo uměleckého vedoucího** (Jakub Klecker)
- **Sbormistr a zpěvák**. Zamyšlení (Jakub Klecker)
- **Zuzana Pirnerová o Kantiléně** (Zuzana Pirnerová)
- **Zuzana Pirnerová představuje přípravky** (Zuzana Pirnerová)
- **Kantiléna o.p.s.** (Jiří Hirsch)
- **Kantiléna + Brundibár v Redutě = Zážitek**. Recenze (Eva Vojtová)
- **Zoltán Korda – Brundibár, jak ho neznáte**. Rozhovor se Zoltánem Kordou (Lucie Karafiátová)
- **Malá kulturní impreze**. Fejeton (Josef Fischer)
- **Kantiléna a její cesta za vítězstvím**. Vzpomínka na Neerpelt (Tereza Dvořáková)
- **Jací jsme?** Vyznání (Kristýna Šimečková)
- **Několik Eiffelových vzpomínek ze zahraničních cest** (Ivan Sedláček)
- **Kantiléna začíná znovu, ale s tradicí**. Shrnutí (Kateřina Kunzfeldová)

SLOVO UMĚLECKÉHO VEDOUcíHO

Vážení čtenáři,

Jsem rád, že Vám brněnská Kantiléna může nabídnout, řikejme tomu malý bulletin, ve kterém Vás budeme informovat o dění ve sboru, o chystaných koncertech, představeních a projektech. Chceme Vám poodhalit sborové zákulisí a prostor tu dostanou jak současní zpěváci sboru, tak i ti bývalí, kteří na svoje mládí v Kantiléně s láskou vzpomínají.

Kantiléna předloni oslavila jubilejních 50 let od svého založení a 11. září 2005 se konaly dva slavnostní koncerty, ze kterých jsme pořídili live CD. Během října, listopadu a prosince 2005 sbor vystupoval v řadě benefičních koncertů a to například pro pěstounské rodiny, pro Diakonii ČCE v Brně, pro „Podané ruce“ aj. S Filharmonii Brno a také s Filharmonii Bohuslava Martinů ve Zlíně jsme připravili Rybovy Pastorely, které zazněly na tradičním vánočním koncertě v katedrále sv. Petra a Pavla za doprovodu Českých komorních sólistů.

V zimě 2006 jsme připravovali nový program pro jarní koncert a také na Koncert pro rodiče s dětmi. Zvolili jsme nelehký úkol, a to scénické provedení baletu Bohuslava Martinů Špalíček.

Vrcholem 50. sezony bylo účinkování na soutěžním festivalu v belgickém Neerpeltu. Pro všechny to byla nesmírně cenná zkušenost. Velice si vážíme toho, že se nám podařilo získat 1. cenu „summa cum laude“ jako jedinému sboru soutěže. Na konci jubilejní sezony jsem pro zpěváky připravil souhrn všech zkoušek a koncertů, ale trochu jiným způsobem. Víte, kolik času jsme věnovali zkoušení celkem? Úctyhodných 262 hodin, tzn. téměř 11 dnů zpěvu. Když připočteme ještě koncerty, blížíme se ke 405 minutám zpěvu, téměř 17 dnů nepřetržitě. Jak říká jeden pan vrátný v Besedním domě: „Kantiléna není koníček, to je kůň!“ a není daleko od pravdy. Dříve tolik zájmových činností k výběru nebylo, ale dnes je přímo nedostatek tak ušlechtilých aktivit jako je právě sborový zpěv. A když si povídám s některými zpěvačkami, jak se jejich spolužačky a spolužáci diví, že tak poctivě navštěvují Kantilénu, jsem jim za tu nesmírně obětavou práci velmi vděčný!

Jakub Klecker

SBORMISTR A ZPĚVÁK

Zamyšlení

Práce sbormistra se v náplni zkoušky zásadně liší od práce dirigenta. Orchestrální dirigent pracuje s hudebně vyzrálými hráči, kteří techniku hry a problematiku skladeb naprosto ovládají. U sbormistra dětského sboru je práce poněkud křehčí. Jeho osoba musí na zpěváka sugestivně působit svými pohyby, gesty, mimikou a samozřejmě i artikulací.

Příprava nových skladeb zabírá v dětském sboru mnohem delší dobu než u dospělých nebo profesionálních těles. Já se snažím, aby zpěváci zvládli zazpívat svůj part ve výsledné fázi téměř z paměti. Jedině tak se dá docílit silného výrazového pouta mezi sbormistrem a sborem. Členové sboru si nejsou vždy stoprocentně pamětně jisti, i přes to je nabádám, aby si noty na koncert nebrali. Znáám to ze svého působení ve sboru a pamatuji si na chvíli, kdy jsem se rozhodl nevzít si s sebou na pódium notový part a při zpěvu jsem potom cítil úplně jiný prožitek. Zpěvák si málokdy uvědomuje, že sbormistr potřebuje jeho upřené oči. I pro diváka je to silnější zážitek, když všichni sboristé umějí svůj part z paměti a výrazově kouzlí podle dirigentovy vůle.

Úloha sboru je rovnoprávná úloze sbormistra. Čím dokonaleji každý zpěvák rozumí gestu, tím více se blíží vystižení jeho funkce. Vždyť to jsou oni, kteří proměňují notový obraz ve zpívaný zvuk a jejich celkové zabarvení hlasů je tím, co podněcuje tvůrčí sbormistrovu fantazii.

Práce sbormistra a dirigenta je velmi náročná po fyzické i psychické stránce. Pro každého člověka s taktovkou by mělo platit, aby zůstal svým. V dětském sboru to platí dvojnásobně. Pro mě nebylo ze začátku lehké se s tímto nějak vypořádat. Na jednu stranu musíte být velitelem, na stranu druhou se snažit brát věci z pohledu dětí a mít nad nimi ochranou ruku. Práce s dětmi je daleko více citlivější a složitější než s dospělými. Náplň zkoušky neprobíhá jako u profesionálního orchestru. Sbormistr má na starost

plno různých organizačních starostí, o které by se u smíšeného sboru starat nemusel. Uvědomme si, že pro mladé členy znamená sborový zpěv vedle školních povinností pouze koníček. Znamená to, že z mnoha dětí, které se do sboru přihlásí, zůstanou jen ti nejobětavější, kteří by pro sbor udělaly cokoli. Sbormistr musí brát ohledy vůči školním povinnostem. Snaží se děti inspirovat svým poctivým přístupem. Měla by v něm být vůdčí osobnost a autoritativní povaha, dobrosrdečnost a klid při práci. Avšak nesmí se bát zvýšit hlas a pohrozit nějakým přezkoušením, v nejhorším dotyčného bez pozornosti poslat ze zkoušky domů. U dnešní mládeže je velmi těžké udržet si autoritu. Tento problém bychom mohli dlouze rozebírat z různých úhlů pohledu, ale já to cítím tak, že chování společnosti se zhoršuje čím dál více. Přispívá k tomu hlavně obrovská lidská závist a arogance, se kterou se svět potýká. Když jsem začínal zpívat, měl jsem nemalou úctu ke starším kamarádům a oni se k nám mladším, začínajícím členům, chovali přátelsky. Styl přátelského jednání se čím dál více vytrácí, mladším lidem stoupá jejich pozice rychle do hlavy a zbytečně se u nich projevuje primadonství. K tomu bohužel přispívají i ti starší, kteří se chovají mnohdy hůř než mladší. A od koho se potom

nezkušená generace má učit? Sbormistr řeší zbytečnosti a nemá klid na práci, když musí okřikovat některé zpěváky. Narušuje se tak atmosféra zkoušky a vzniká neklid. Místo pořádné a poctivé práce se z nácviku stává napomínací místnost. Chápu, že zpěvák může být po celém dni ve škole unavený. Ale záleží na osobnosti a talentu, jak se s tím ten dotyčný vypořádá. Sbormistr dětského sboru by měl být přátelský, milý a přívětivý, musí umět pochválit, naopak neskrývat nespokojenost a dávat najevo své pocity. Měl by být schopen svoji představu uskutečnit a naučit. Nesmírně důležitá je také psychologie jeho jednání a chování. Například kdyby před významným koncertem byli všichni členové sboru nervózní a ustrašení, sbormistr zůstává navenek klidný. Na děti by neměl přenášet nejistotu a bojácnost. Naopak musí zpěváky burcovat k co nejlepšímu výkonu. Může se stát, že celý kolektiv bude v určité situaci zcela bezradný. Sbormistr jako první si musí umět vědět rady. Jeho výrazem ve tváři a chováním při koncertech uklidňuje, probouzí zdravou sebedůvěru sboru a soustředěnost na nejlepší výkon se stejnou jistotou, jako při zkouškách povzbuzuje k práci, pílí a trpělivosti.

Jakub Klecker

ZUZANA PIRNEROVÁ O KANTILÉNĚ

K prvním vzpomínkám na mé sborové začátky patří charismatická osobnost Jiřího Skopala, sbormistra Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Strávila jsem zde šestnáct let, prošla čtyřmi přípravnými odděleními a s hlavním sborem Jitro procestovala většinu země Evropy a Ameriky. Od svých patnácti let jsem se sborem spolupracovala jako druhá klavíristka, a to všechno mě pochopitelně ohromně motivovalo ke studiu dirigování sboru na vysoké škole, ač ze mě doma chtěli mít advokátku. Podobně jako děti v Kantiléně i já jsem obdivovala, ba téměř zbožňovala, našeho sbormistra, který mi byl tak trochu druhým tátou. Hluboká podstata života tkvěla podle něho v neustálém sebevzdělávání, pílí, obětavosti a pevné vůli. Vštěpoval do nás vysoké morální zásady, nutil o sobě víc přemýšlet a být velice sebekritický a nesobecký. Často mluvil o svých učitelích, kteří ho nejvíce ovlivnili, o svém otci, sbormistrovi, a mimo jiné také o Ivanu Sedláčkovi. O něm a o Kantiléně se vždy vyjadřoval jako o něčem, z čeho je třeba brát si příklad. Proto, když jsem v rámci výuky na JAMU měla možnost navštěvovat přednášky pana Sedláčka o dětském sboru, neváhala jsem ani minutu. A stálo to opravdu za to! Byla jsem

překvapena jeho vlídností, otevřeností, bystrým úsudkem, který je hoden zkušeného psychologa, nesmírnou vzdělaností a přitom skromností. Při čtení těchto řádků by mě nejspíš pokáral za toto chvalořečení. V pravidelných setkáních poctivě předával svým studentům to nejlepší, co získal letitou prací s dětským sborem. Po několika takových rozhovorech, ve kterých jsem mj. nadšeně vzpomínala na své krásné dětství v Jitru, jsem byla pozvána na zkoušku Kantilény. A zanedlouho přišla nabídka, která se hned tak neobjevuje – vést přípravné oddělení a společně s Jakubem Kleckerem koncertní sbor Kantilény. Už o několik let dříve jsem se dozvěděla a také uvažovala o konkurzu na sbormistra Kantilény, ale tehdy jsem před sebou měla ještě 2 poslední ročníky na

Ostravské univerzitě a zároveň se studiem na JAMU v Brně mě toto zaměstnávalo natolik, že přítomnost na každodenních zkouškách přípravek a koncertního sboru byla nemyslitelná.

Nesmírně ráda jsem tento (nejen časově) náročný závazek přijala, i když s malými dětmi jsem neměla žádnou praxi. Ivan mi ale ukázal, jak vést zkoušky, a předal mi cenné sbormistrovské rady a zkušenosti, které teď tvoří základ mé práce. Brzy se příprava rozdělila na dvě, ve kterých se děti systematicky připravují na působení v koncertním sboru. Snažím se dál hledat vlastní cesty k dětským duším a mám radost, když vidím v jakém hojném počtu se několikrát týdně schází v Hlaholně Besedního domu a jsou natěšení na nové písničky, hru na flétnu či soutěžení v rytmu.

U koncertního sboru je to pro mě samozřejmě ještě větší výzva. Hudebně a lidsky klade Kantiléna ty nejvyšší nároky na zpěváky i na sbormistry. Je to navíc výjimečný kolektiv, který drží při sobě, vystupuje jako profesionální těleso, ale přitom ponechává každému vlastní tvář a prostor. Učím a sžívám se s tímto sborem, který mi učaroval svou temnou barvou a uměním prožít polyfonie. S velkou úctou k tradici a historii sboru doufám, že se nám podaří pracovat ve stejném duchu, který tady zanechal Ivan Sedláček.

Zuzana Pirnerová

ZUZANA PIRNEROVÁ PŘEDSTAVUJE PŘÍPRAVKY

Nová přípravná oddělení Kantilény vznikla v únoru roku 2005. Na otázku proč po padesátileté existenci Kantilény a jejích přípravek bylo nutno je založit znovu je smutná odpověď. V posledních několika letech se začal vytrácet smysl, kvůli kterému děti do přípravek chodí, totiž aby nejlepší děti postupovaly do koncertního sboru. Bývalé sbormistrovské vedení nenaplnovalo toto základní pravidlo pro funkci kvalitního sboru a díky stále se zhoršující komunikaci s bývalou sbormistryní byla Kantiléna nucena tuto spolupráci ukončit. Sbor, který si své zpěváky nevychovává od nejtětlejšího věku, nemůže ovšem konkurovat jiným sborům se zázemím několika přípravných oddělení. Jediným řešením bylo tedy vybudovat co nejrychleji přípravy nové.

Celý leden jsme chodili vybírat talentované děti do základních škol spolu s Ivanem Sedláčkem a Jakubem Kleckerem. Během února se zformoval malý „sboreček“ čítající asi 40 dětí. Jednu zkoušku týdně vedl Ivan Sedláček, postupně jsem s nimi čím dál častěji začala pracovat já. „Strejda Ivan“ se sám ještě několik dalších měsíců věnoval především hlasové přípravě dětí. První vystoupení čekalo děti již o pár měsíců později na jarním koncertě Kantilény, pod vedením Ivana Sedláčka. Během roku děti

Momentka ze zkoušky Sluníček v Hlaholně Besedního domu

Momentka ze zkoušky Kantilény v Hlaholně Besedního domu

přibývalo a v září už bylo možné je podle věku rozdělit na mladší a starší přípravku. Na jubilejním koncertě k zahájení 50. sezóny sboru děti poprvé vystoupily pod mým vedením.

Brzy se nám začalo označení na mladší a starší přípravný sbor zdát příliš dlouhé a vyhlásili jsme anketu o nové názvy přípravek. Děti samy navrhovaly taková jména jako: Piráti, Motýlci, Auto, ale nakonec zvítězily umírněnější označení: Sluníčka pro mladší a Kantiléna pro starší přípravku. Počty zpěváků se ustálily na 50 v každém oddělení a doufáme, že jich ještě přibude. Kromě zpěvu se ve zkouškách věnujeme i hře na flétnu, učíme se noty, rytmus, lidové písně i zpívání a intonaci z listu.

Minulý rok byli všichni nadšeni z výměnného zájezdu do Hradce Králové, kde děti na víkend spaly v hostitelských rodinách, jejichž děti chodí zpívat do přípravky Královéhradeckého dětského sboru Jitro. I letos se chystáme na koncertní víkend do Hradce a těšíme se, že je na oplátku pohostíme v Brně.

Smysl přípravek je opět obnoven, do koncertního sboru z nově založených oddělení postoupilo už téměř 25 dětí, které za pár let budou tvořit hlavní jádro sboru a budou, jak všichni doufáme, pokračovat v padesátileté tradici Kantilény.

Zuzana Pirnerová

KANTILÉNA O.P.S.

Kdo jsme? Jsme především rodičové...

Kantiléna o.p.s., neboli obecně prospěšná společnost, vznikla v srpnu 2005. Zakladatelem je sbormistr a umělecký vedoucí Jakub Klecker, jemuž jsou při řízení a organizaci akcí sboru nápomocni – Správní rada, která pracuje ve složení: předseda Ing. Jiří Hirsch a členové Mgr. Olga Rotreklová a paní Miloslava Lorincová. Další částí společnosti o.p.s je dozorčí rada, která pracuje pod vedením předsedkyně Ing. Evy Večeřové a jejíž členové jsou Mgr. Marie Princílková a paní Zdeňka Svobodová.

Všichni jsme rodiči zpěváků Kantilény a s radostí věnujeme svůj volný čas věci tak smysluplné, jakou je sbor Kantiléna. Pracujeme především na zajištění organizace a podpory naplánovaných akcí a jsme ochotni se vzdát i části svého soukromí ve prospěch dalšího růstu a zkvalitnění práce sboru.

Avšak jsou i další spolupracovníci z řad rodičů zpěváků, kteří pomáhají a spolupracují přímo na konkrétních projektech (např. zimní a letní soustředění – p. Kolmačka, péče o kostýmy – pí. Šumberová, stavění praktikáblů – p. Hanák a další) a dále bývalí nebo stávající členové sboru.

Mezi hlavní činnosti o.p.s. patří organizace a financování koncertů především duchovní hudby a příprava uměleckých soustředění a koncertních turné v tuzemsku i zahraničí. Dále se snažíme prezentovat Kantilénu na veřejnosti prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků a zajišťovat spolupráci s ostatními umělci.

Jak získáváme finance na činnost?

Zdroje pro financování činnosti získáváme především z grantů Ministerstva kultury a Statutárního města Brna. Další prostředky sbíráme formou darů členů Kantilény a případných sponzorských darů.

Co se nám za rok existence podařilo zajistit?

S radostí mohu konstatovat, že se nám zdárně podařila organizace všech naplánovaných akcí. Za neméně podstatný úspěch považuji také získání dotací od Magistrátu města Brna na provoz sboru a festival v Neerpeltu, dále od Ministerstva kultury na dopravu do Neerpeltu a od Nadace B.Martinů na inscenaci Špalíčku. Také jsem pracovali na prohlubování spolupráce s Filharomií Brno, zajištění výroby kostýmů pro přípravná oddělení a mimo jiné také vzniku nových webových stránek.

Co se nám doposud nepodařilo?

Rádi bychom v budoucnu pracovali na zajištění větší podpory sboru ze strany rodičů a přátel Kantilény. Stále se pokoušíme získat větší a zásadnější podporu sponzorů a především najít hlavního sponzora nebo alespoň stálé sponzory. Dlouhodobě také pracujeme na rozšíření kontaktů s ostatními sbory a jinými institucemi v zahraničí.

Na závěr bych chtěl jménem výboru poděkovat všem, kteří nám pomáhají být i jen nápadem nebo radou, a ujistit je, že i jejich přispěním se řady zpěváků rozšiřují a naše společná práce přináší své ovoce. Pevně věřím, že se řady našich spolupracovníků, ale hlavně dětských zpěváků budou i nadále rozšiřovat.

Ing. Jiří Hirsch
předseda správní rady

KANTILÉNA + BRUNDIBÁR V REDUTĚ = ZÁŽITEK

Recenze na inscenaci opery Hanse Krásy *Brundibár* v divadle Reduta

Dne 18.11. 2006 měla v brněnském divadle Reduta premiéru opera Hanse Krásy *Brundibár*, v níž vedle sólisty Národního divadla Brno Zoltána Kordy, v titulní roli, zazářili členové Kantilény. Inscenace byla vyvrcholením Večera z děl tereziánských skladatelů. Kromě Kantilény zde vystoupili mladí členové baletního souboru Národního divadla Brno, kteří v choreografii Zdeňka Prokeše zatančili k *Triu pro housle, violu a violoncello* Gideona Kleina, a Dětský sbor Brno, jenž pod vedením sbormistryně Valerie Maťašové přednesl *Tři hebrejské chlapecké sbory* z díla Viktora Ulmanna. Večer byl součástí Dnů židovské kultury, jimiž se Brno připojilo k Roku židovské kultury, pořádanému u příležitosti stého výročí založení Židovského muzea v Praze.

Brundibár je bezesporu nejslavnější dětská opera na světě, a to nejen díky hudbě židovského skladatele Hanse Krásy a pohádkovému příběhu Adolfa Hoffmeistra o dětech, které zvítězí nad zlem, ale i pro svůj pohnutý osud. Vznikla v roce 1938 a její pražská premiéra se uskutečnila tajně v roce 1941, protože v té době byla kulturní činnost Židům zakázána. Krása i jeho spolupracovníci byli

deportováni do Terezína, ani tam však neustali v činnosti. Přizpůsobili instrumentaci opery podmínkám v ghettu a v letech 1943-44 ji odehráli asi pětadesátkrát, přičemž s odjíždějícími a přijíždějícími transporty dětí se neustále měnilo obsazení. V roce 1944 byly závěrečné scény natočeny pro nacistický propagandistický film *Theresienstadt* (známější pod názvem *Vůdce daroval Židům město*) jako důkaz, že se Židům v Terezíně nežije špatně. Od té doby byl *Brundibár* mnohokrát inscenován na českých i světových jevištích a jeho historie natrvalo ovlivnila další interpretace. Byla impulsem i pro dramaturgicko-režijní koncepci Vandy Drozdové, která operu v Redutě nastudovala. Děj je prostý. Pepíček (Lukáš Kunst) a Aninka (Hedvika Hirschová) nemají peníze a potřebují získat mléko pro svou nemocnou maminku. Chtějí si vydělat zpěvem na trhu, ale zlý flašinetář Brundibár je překříží. V noci přijdou dětem na pomoc zvířátka a druhý den společně flašinetáře „přezpívají“. Brundibár dětem ukradne peníze, které za zpěv získaly, ale děti ho najdou a získají výdělek zpět. Zlo je poraženo a všichni se z toho radují. Drozdová umístila příběh do koncentračního

Jana Tebichová (Mlékařka), Monika Seberová (Aninka), Lukáš Kunst (Pepíček), Kantiléna

tábora, což je ihned patrné z jednoduché, ale nápadité a funkční scény Radomíra Otýpky. Jejím základem je železná konstrukce v pozadí jeviště, která může z dálky připomínat jak mříž vezení, tak patrové postýlky pro děti. Scénografie je založena na této dvojznačnosti – to, co by za jiných okolností mohlo působit zcela obyčejně, „známě“ (patrové postele), je v daném kontextu tísnivé a nebezpečné (ubikace v ghettu – vezení). S tím souvisí i kostýmy účinkujících dětí – mají

pyžama (teplo, domov, klid – a zároveň bezmoc) a na nich připevněnou pěticipou hvězdu (ohrožení). V kombinaci s nemocniční postelí, což je jediný kus nábytku na jinak prázdné scéně, asociují pyžama navíc nemoc, kterou netrpí jen maminka Pepíčka a Aninky, ale celá společnost. Tato postel je působištěm Brundibára, který je v této inscenaci nejen zlý, ale i cynický, zhýralý a chlípný. V souladu s významovým posunem a náznamovou scénografií nemá flašinet, jen na krku pověšenou kliku.

Na sobě má kožený „gestapácký“ kabát – je to velitel tábora. Dva chlapci, kteří ve scéně na trhu hrají Zmrzlináře (Vojtěch Sobotka) a Pekaře (Filip Sasínek), jsou jeho spojenci, od ostatních dětí jsou odlišeni i kostýmy. Všem pro smích je Mlékařka (Jana Tebichová), která by dětem dala mléko i zadarmo, ale Strážník (Lucie Karafiátová) – kostýmem stylizován do židovské policie – jí to nedovolí.

Nejvýznamnější rekvizitou je kufr, který v úvodní scéně evokuje atmosféru zkoušení opery v ghettu: Zmrzlinář, Brundibárova „pravá ruka“, zlomyslně rozpočítává, kdo bude muset „z kola ven“. Dvě holčičky poté smutně vezmou kufr a odcházejí ze scény. Vzápětí se s kufrem vrací dvě nové děti, které je nahradí – jsou to Aninka a Pepíček.

Zdařilou režii podtrhuje počáteční a závěrečná scéna, kdy děti vytleskávají rytmus srdce. Úplný závěr, kdy děti ve tmě šeptají jména mrtvých Židů, je velmi působivý. Naopak scéna náletu, kdy znějí sirény a děti se k sobě vyděšeně choulí, je sice efektní, z inscenace ovšem vyčnívá a působí jen prvoplánový šok, což je škoda, protože jinak se tvůrcům podařilo vyhnout veškeré popisnosti a neužívat klišé, která v takovém tématu nutně číhají.

Vůbec nevadilo, že se tvůrci rozhodli děj zkrátit a vyškrtnout výrazný motiv krádeže peněz –

Brundibár je tak zlý, že všichni chápou, proč ho děti musely vyhnat, a radují se z toho.

Děti odvedly nejen skvělý pěvecký, ale i herecký výkon a byly Kordovi rovnocennými partnery. Bylo zřejmé, že hrály s chutí. O jejich pěveckých kvalitách snad není nutné se šířeji rozepisovat, ta je u členů Kantilény na stabilně vysoké úrovni. Ukázalo se ale, jak jsou zdatnými herci a herečkami, a to nejen sólisté, ale všichni účinkující. Ve scéně, kdy Kocour (Kateřina Hanáková), Vrabec (Jana Kyseláková) a Pes (Apolena Rychlíková) nabízejí dětem svou pomoc, proto bylo nadbytečné, že děti drží plakáty s nápisy vysvětlujícími, o jaké zvíře se jedná. Představitelky to jednak přímo vyslovují v textu, jednak by to jistě „uhrály“.

Výborný byl i orchestr pod taktovkou sbormistra Kantilény Jakuba Kleckera, a umocnil tak zážitek, který si diváci budou jistě dlouho pamatovat. Takové nasazení všech účinkujících totiž jinak v divadle bohužel není pravidlem.

Eva Vojtová
studentka JAMU

Kateřina Hanáková (Kočka), Lukáš Kunst (Pepíček), Tereza Kolmačková (Vrabec), Monika Seberová (Aninka), Petra Hemžalová (Pes)

Zoltán Korda (Brundibár), Vojtěch Sobotka (Zmrzlinář), Anna Votápková (Strážník), Filip Sasínek (Pekař)

ZOLTÁN KORDA – BRUNDIBÁR, JAK HO NEZNÁTE

Rozhovor se Zoltánem Kordou

Se Zoltánem (38 let) jsem se sešla po premiéře Brundibára, která proběhla 18. listopadu 2006 v krásně zrenovovaném divadle Reduta, abychom mohli zpětně zhodnotit celý vývoj naší práce na opeře a abych Vám já, zvědavá sopranistka z Kantilény, mohla představit tohoto tenoristu, jak ho ještě neznáte.

Jak dlouho jste sólistou Janáčkova divadla a co Vás k tomu vedlo? Jaká byla Vaše profesní cesta?

Sólistou jsem již celé jedno desetiletí. Předtím jsem studoval v Brně na Konzervatoři a JAMU. Úplný začátek byl ale na Lidové škole umění, kam jsem chodil od 10 let a hrál na akordeón. Ale v té době bylo hodně akordeonistů a mnohem lepšíh než jsme byl já. Když jsem slyšel nahrávku Pucciniho Bohémy, která mě velice zaujala, moje další volba pro operní zpěv byla jasná. Po škole jsem byl nějakou dobu na volné noze. Působil jsem v Praze i v Opavě. Během této době jsem hrál v Evženu Oněginovi, což

mimochodem Tchajkovskij zpracoval úžasně. Jsou tam krásné árie, zejména když se schyluje k souboji mezi Oněginem a jeho přítelem. Potom v Brně jsem zpíval i ve Filharmonickém sboru pod vedením pana profesora Fialy. Moje cesta skončila tady, v Janáčkově divadle.

Které země jste s Operou za svou dosavadní kariéru projel?

Paradoxně nejvíc jezdíme do Japonska. Jinak klasicky Německo s Kouzelnou flétnou, Mrtvým domem a podobně. Holandsko to je většinou Lucia De Lammermoor nebo Země úsměvů... Ale prakticky jezdíme téměř po celé Evropě.

Jaké jsou Vaše současné a plánované role?

V nejbližší době to bude Otokar v Cikánském baronovi. Co se chystá dále v této chvíli říct přesně nemůžu, protože možná bude Oněgin, možná Norma. Jinak zatím větší plány nemám. V současnosti kromě Brundibára hrají Vaška v Prodané nevěstě a dále v Káti Kabanové nebo vévodu v Rigolettovi...

Kterých rolí ve svém životě si nejvíce ceníte?

Rozhodně role Nemorina v opeře Nápoj lásky od G. Donnizettiho, a potom v Salome Naraboth. Taky si

nesmírně vážím role Tamina v Mozartově Kouzelné flétně.

Obecně, jaké role máte nejraději?

Hlavně role italské, protože jsou pro zpěváka velice důležité pro hlasovou hygienu, výslovnost a navedou ho na melodickou linku. Dokáže na tom zpívat cantabile, volně a zejména s radostí. Naopak nemám příliš v oblíbě německé role. Přece jenom němčina je jiná a její výslovnost dává zpěvu úplně něco jiného.

Jaké ty Vaše role obvykle jsou?

Většinou naivní. I Narabot, ze kterého se později vyklubal spíše hrdinný typ, je zpočátku naivní. Vesměs jsem ve svých rolích stále naivní...

Jak se Vás dotýkají herecké akce? Baví Vás stejně jako zpěv?

Určitě. Já si myslím, že to k tomu prostě patří. Důležité je, jak to člověk potom dokáže zvládnout technicky, aby měl propojit hereckou akci se zpěvem.

Hrajete spontánně nebo se na jevišti hlídáte?

Hlídám, určitě hlídám.

Takže do svých postav nevkládáte emoce? Neprocitujete to vnitřně nijak zvlášť silně?

Samozřejmě své role hodně prožívám, ale to extrémně autentické sžití se s charakterem postavy si mohou dovolit jen některé hvězdy, které mají představení třeba jednou za 14 dní. Při častějším hraní si veškeré emoce přenášíte do svého osobního života a to pak má velice negativní dopady. Jednoduše se musíte umět ovládat. Ale to už k té naší profesi prostě patří.

Máte před představením nějaké zvyky? Cereмонie? Rituály?

Po nějakém čase stráveném v této branži člověk zjistí, že představení je normální součást života. Spíš musí pocítovat nějakou vnitřní harmonii a pohodu. Třeba se hodně vyspat a v den představení neřešit

žádné problémy, úřední záležitosti a podobně... K tomu je ale potřeba spolehlivý partner, který se přizpůsobí a pochopí, co umělec potřebuje, což je v dnešní době těžké. Tady potom žádné rituály nepomohou. U mě platí zásada neponocovat, hodně se vyspat, prožít den, pokud to jde, normálně a nejlépe v pohodě...

Probíhá nějaká hlasová hygiena?

To samozřejmě. Nesmíte se vyřvat! Hlavní je dobře mluvit a hlas fyziologicky trénovat.

Vy jste člověk mírumilovný. Dělají Vám problém záporné role?

Ano, dělají. Někdy i velký. Já raději hraji kladné role. "Záporák" není můj naturel a já se v takové roli příliš necítím.

Přejdeme k Brundibárovi. Jak jste reagoval, když Vám byla tato role nabídnuta?

Zpočátku jsem vlastně vůbec netušil, o co se jedná. Věděl jsem, že je to opera, která byla hrána v Terezíně a že je to pohádka, která měla podpořit ty děti tam...jako taková naivní záležitost. Dokonce jsem si myslel, že Brundibár bude hodný.

Takže Vás překvapilo, že jste musel být krutý?

Ano, překvapilo a samozřejmě jsem měl problém s tím být takový. Já bych se tak zle nechoval.

Jak jste posléze prožíval roli vnitřně? Jaké byly Vaše emoce, když jste se s tím už v jistých mezích vyrovnal, že budete ten "zlý"?

Bojoval jsem s tím pořád. Uvnitř jsem se s rolí v podstatě ještě úplně nevyrovnal. Na premiéře to bylo o něco lepší, nějak jsem se zapřel, ale v *Brundibárovi* hrají malé děti a není příjemné být na ně hrubý. Já jsem o té roli uvažoval trochu jinak, ale k tomu by bylo potřeba verbálního vyjadřování. Je strašně těžké tohle hrát beze slov. Pokud by byl prostor použit slov, ale vlastních, ne těch naivních, bylo by to o něčem jiném a myslím si, že by to pomohlo i těm dětem.

Jak na Vás působila celková koncepce? Práce, kterou odvedla Vanda Drozdová (režisérka – pozn. red.)?

Koncepce se mi líbila hodně a Vanda vytvořila neuvěřitelnou atmosféru.

Hrál byste to raději jako pohádku, nebo Vás tento způsob vnitřně uspokojuje?

Ted' mě to rozhodně vnitřně uspokojuje, ale na začátku jsem to

spíš viděl jako pohádku. Ta postava je nyní úplně jiná.

Znáte Kantilenu již z dřívějšíka?

Ano znám, dokonce jsem v dětství uvažoval o tom, že bych v Kantiléně zpíval, ale tenkrát se mi nedostalo té cti. Podmínky pro přijetí byly v té době trošku jiné a představy o hlase rovněž.

Jak se Vám s dětmi ze sboru spolupracuje?

Konkrétně *Brundibár* je pro děti náročnější. Jsou tu samy za sebe a někdy pod tou zodpovědností mají problém se uvolnit, ale myslím si, že v závěru se s tím vyrovnaly velice dobře. Zabojovaly. Hlavně sólistům určitě pomáhá, když mohou vidět své alternace a hledat chyby a následně zdokonalovat své role.

Děti jsou někdy příliš divoké a hlasité, nevadí Vám to?

Ale členové Kantilény nijak nekřičí, nejsou příliš hlasití a kázeň je tam někde jinde. Myslím si, že kdybychom zašli do kterékoliv jiné společnosti dětí, tak bychom se hodně divili.

Jaký je Váš celkový dojem ze sobotní premiéry i nedělní reprízy?

Premiéra byla podle mě výborná, repríza také, ale premiéra měla to správnější napětí.

Co říkáte na sólisty?

Jednoznačně odvedli obrovský kus práce, přesto že to jsou vesměs dětské hlasy, a tak po nich nemůžete příliš vyžadovat. Maximálně dřít výslovnost a pracovat s rezonancí... Ale tady zase odvedl výbornou práci pan dirigent Jakub Klecker, který se velice snažil dětem pomoci, a to bylo, zejména na zkouškách, hodně vidět.

Ano, práce pana Kleckera je z mého pohledu přímo geniální a my mu můžeme pouze přát, ať dosáhne svých vytyčených cílů. Což mě navádí na otázku, zda Vy máte nějaké své tajné cíle a ideály?

Cíle mám, rád bych si zazpíval Traviattu nebo Maškarní ples. Prostě role, které jsou melodicky vypjaté a přitom zpěvák může mít plný pocit toho, že něco divákovi opravdu předal. Protože to jsou tak hudebně i emotivně vypjaté opery, kde stačí vložit trošku toho srdíčka a předáte ty správné počitky. V podstatě tohle všechno zahrnuje italský repertoár, který se hraje v Brně málo.

Máte nějaké cíle v zahraničí? Hostování?

Velice rád bych hostoval v Německu, možná v Itálii. Hodně mě láká Benátské divadlo. Tam je to ale opravdu velice náročné. Uvidíme, nebudeme předbíhat...

Jste typický umělec? Bohém?

Jsem takový roztěkaný, protože jsou i jiné věci než divadlo, které se na každém interpretovi dost podepisují. Osobní život, zejména vztah, je pak vždy zatížený náročností této profese. Ale bohém vyloženě nejsem.

Na závěr bych Vás poprosila jen o několik slov ke Kantiléně. Máte - li něco na srdci?

Tady není moc, co dodat. Kantilénu tvoří v podstatě "profici". Podle mě se rozhodně nedá mluvit o amatérech. Navíc jsou perfektně vedení svým dirigentem a Jakub je úžasný dirigent. Myslím si, že ví, co chce, a stojí si za tím. Svoji funkci plní naprosto dokonale.

(V této konečné fázi převzal pan Korda vedení a zeptal se i mě, jak se nám spolupracovalo s ním.)

Abych to shrnula. Pro většinu to bylo poprvé, co vůbec stáli na jevištních prknech a bylo to nejen pro ně velice náročné. Zkoušky byly intenzivní a každý to vnímal po svém. Ten šok, že s vámi účinkuje tenorista, který téměř denně zpívá pro široké obecnstvo, se postupně vytrácel a zůstal jen obdiv a vlastní prožitky. Myslím si, že většině se pracovalo skvěle, protože pan Korda nás podněcoval k hereckým akcím a na jevišti nám dost pomáhal. Před sebou jsme měli vzor, který nás donutil dostat ze sebe maximum, abychom se alespoň trochu přiblížili jeho kvalitám a předali divákům emoce, které jsou v *Brundibárovi* zásadní. Byla to pro nás neocenitelná zkušenost a všichni doufáme, že jich bude v budoucnu mnohem víc...

Lucie Karafiátová
členka sboru

Filip Sasínek (Pekař), Vojtěch Sobotka (Zmrzlinář), Zoltán Korda (Brundibár), Lucie Karafiátová (Strážník)

MALÁ KULTURNÍ IMPRESE

Fejeton

Vydal jsem se na koncert vážné hudby. Mnozí z vás jistě již mnohokrát měli podobné nutkání a vzhledem k tomu, že v televizi nic nedávali, měl jsem ho i já. Janáčkovovo divadlo. Brněnská filharmonie. Mahler. Kdo by odolal? Já neodolal.

Hned u vchodu postávala skupina umělců v oblecích. Kouřili, proto vypadali důstojně. Vyšel jsem těch několik snad desítek schodů a vešel jsem dovnitř. Atmosféra tam byla výjimečná, i když ne taková, jakou jsem čekal. Vůbec ne taková, jakou jsem čekal. Ani pokladna nikde nebyla, inu řekl jsem si: „Umění dělané s láskou je to jediné správné.“ Pak mě vyhodili ven a řekli, že vchod pro diváky je na druhé straně. Mé očekávání to jen vystupňovalo – je-li služební vchod tak... tak... takový, jaký asi bude vchod pro diváky. Obešel jsem budovu, tu vznešenou budovu divadla, podobnou, nepochybně jen náhodou, budově výzkumného ústavu informačních technologií ve skotském Dundee. A vchod pro diváky skutečně stál za to. Nezbylo než se nadechnout a s pocitem, že jsem konečně součástí něčeho velkého a významného, vejít. Některé budovy mají skutečné kouzlo osobnosti. Ale zde, zde se může návštěvník poprvé setkat s kouzlem... také osobnosti, ale

mnohem větší, než té, o níž jsem se zmiňoval v souvislosti s „některými budovami“. Strohý popis by nebyl sto vylíčit to, co na vás dýchne, když otevřete dveře do předsálí. Je to něco, co vás přinutí přemýšlet nad tím, zda je vaše oblečení vůbec vhodné pro něco tak velkého. Tím spíš, když máte na sobě něco tak malého, jako kalhoty o tři čísla menší a triko s krátkým rukávem. Pod pětiletou bundou. Dokonce i za tu malou díрку v ponožce se začnete stydět. Ne, že by byla v holiňách vidět. Ne, vtipy o oblečení se sem nehodí. A oblečení zde rozhodně není to hlavní. I když po několika tázavých pohledech zkušenějších diváků jsem se rozhodl, že hned po koncertě ty ponožky vyhodím. A koupím si oblek. Po koncertě. Vydám se hledat pokladnu, projdu téměř celou budovou, i do sálu se podívám – uvaděčka mě z nějakého důvodu přehlídí, zřejmě cítí mé nadšení pro věc – a pak najdu pokladnu hned vedle dveří. Je tu fronta lidí podobně umění chtivých, jako jsem já. Jakýsi pán mi nabízí svůj lístek. „To nemohu přijmout,“ říkám, „o moc bych Vás tím připravil.“ Řeči, že ten lístek nechce, považuji za zdvořilostní fráze a odolávám. Pán smutně odchází. Ovšem ten smutek jistě jen předstírá. Konečně se dostávám na řadu. Paní za sklem, které je ale, alespoň pocitově, mnohem otevřenější než podobná skla v bankách, mi dává vybrat z několika volných míst.

Radí mi, odkud nejlépe uvidím a trochu podezřívavě si měří mé oblečení. Ptám se, odkud nejlépe uslyším a paní se zamýšlí. Čekám na odpověď a po chvíli mi dochází, že se nezamýšlela. Neslyšela mě. Vinou toho obrovského, očekáváním, uměním a drahými voňavkami naplněného prostoru zřejmě příliš tiším hlas. Zatímco tak přemýšlím, ztrácí paní svůj úsměv a podobá se více a více pokladním ze supermarketů. Ale můžu za to jen já a je mi líto, že jsem jí zkazil náladu. Je mi líto i to, že jsem zkazil náladu těm stále hlasitěji mumlajícím lidem za mnou. Rychle si vybírám místo, které ke mně padne, sedadlo číslo jedna. Na tvář paní pokladní se opět vrací úsměv a ona mi podává lístek. Cena za něj není malá, ale já nepochybuji, že to bude stát za to.

Následující události se seběhly velice rychle, přesto se pokusím popsat je pomalu a srozumitelně, přesně tak, jak se staly, nevynechat jediný detail. Zjišťuji, že se mi nedostává peněz. Sklo mezi mnou a paní praská. Kdybych nevěděl, že je to nemožné, řekl bych, že za to může její pohled. Dychtiví „zamnoučekající“ se jistě dívají podobně. Bojím se otočit. Zavírám oči. Jsem venku. Doufám, že jsem nic nevynechal. Odcházím, sice bez zážitku z koncertu, přesto nejsem zklamán. Už jen skutečnost, že jsem se dostal až k pokladně Janáčkova divadla mě naplňuje radostí. Opět budu mít o čem doma vyprávět. Brno je krásné město.

Josef Fišer
student JAMU

KANTILÉNA A JEJÍ CESTA ZA VÍTĚZSTVÍM

Vzpomínka na Neerpelt

Všichni si moc dobře pamatujeme časy termosek s teplým čajem a především vyčítavé klepání na hodinky v případě pozdního příchodu. Omluvy typu, že tramvaj nám ujela před nosem či že na naší trase byla havárie, se nebraly v potaz. Samozřejmě, že jsme to měli předvídat a raději vyjít o deset minut dřív z domu, ale kdo to mohl tušit? My, pamětníci, víme, že se našli i takzvaní „rebelové“, kteří si z nepochopitelného důvodu lili do termosek něco jiného, než již zmíněný teplý bylinkový čaj. Ovšem ve sboru se vyskytovala jakási nadpřirozená bytost, která nad zpěváky pevně držela svá ochranná křídla a každé špatnosti okamžitě učinila přítrž. Co se týče nošení čepic, šál a rukavic, tak ty jsme raději měli v pohotovosti již od konce září. Co kdyby zima letos náhodou udeřila již s odletem ptáků do teplých krajín? Člověk nikdy neví. Naštěstí nás v této nezkušenosti (nevědomosti) již zmíněná bytost nikdy nenechala a vše nám patřičně a především důrazně vysvětlila...

Uběhlo několik let. Jaro vystřídalo zimu stejně jako starší generace přenechala své místo mladším. Jen jeden člověk se neměnil, na což byli všichni zvyklí a nedokázali si

představit, že by to snad někdy mohlo být jinak. Najednou to přišlo. Odešel a bylo to jiné. Najednou jsem mohli bez obtíží přijít s odhalenou tracheou a poslouchat i „spřistou hudbu“, ale nikdo prostě nechtěl...zkrátka zakázané ovoce asi vážně nejvíce chutná. Aniž bychom se o tom veřejně bavili, každý pocítoval jakousi zvláštní úzkost a strach. Kdo nám teď ukáže správnou cestu a povede nás za ruku? Ale naštěstí přišla jiná „nadpřirozená“ bytost. Nová, mladší, živá, ale přitom pevná jako skála. Občas mi připadá, že má ten člověk snad v hlavě metronom. Já osobně to obdivuji, ale pro něj je to zároveň darem i prokletím...

Tím prokletím myslím především naše zkoušky. Tak například před cestou do Belgie. Zpívali jsme skladbu od Eriky Budai, Les Sirenes. Mimochodem tato skladba se vyznačuje precizní výslovností a především nepředstavitelně náročným tempem. A to bylo pro řadu z nás kamenem úrazu. Každý se snažil své chyby uhladit či „zahrát do autu“ nebo předstírat, že zpívá, i když tomu tak v daný moment nebylo. Hra na schovávanou jde obvykle v takové velké jednotce jako sbor poměrně lehce praktikovat. Ovšem ne u této nové a mírně puntičkářské osoby. Zkrátka jsme si mysleli, že ho nějak „oblafneme“. Ovšem on má tak vyvinutý sluch, že odhalí i toho jednoho chudáka, který se snaží a modlí, aby na něj nepřišel, natož

pak, když nás bylo například deset. Občas odcházal ze zkoušky značně strhán, zatímco my jsme si říkali, jak dobrý výkon jsme odvedli. Teprve nastoupením do autobusu, který nás měl odvézt do Neerpeltu, se role změnila. Najednou všem došlo, že tady legrace opravdu končí. Někdo se snažil svoji předešlou lenost dohnat učením se výrazu a dynamiky v autobuse. Ovšem po pár minutách toho musel nechat, protože se mu v autobuse dělá špatně. Jiní jen strnule a vystrašeně zírali před sebe a báli se toho, co je čeká. No a pak tam byli jako vždy „ranaři“. To je ta skupina lidí, která se objevuje v každé generaci zpěváků. Jsou to ti, kteří předstírají, že jedou na koncert hlavně kvůli jídlu, povykládat si s přáteli v autobuse, protože to se nesmí, a především nenosí čepice a

nemají termosky, natož pak zmíněný čaj. No a musím podotknout, že i tito jedinci si uvědomili, že tentokrát je to jiné. 1. května jsme nastoupili jako celistvá a ničím nepoškozená jednotka. Cítili jsme to vnitřní chvění, pokoru a úctu ke skladbám i jejich autorům. Každý se uzavřel do své bubliny, do které dovolil nahlédnout jen sbormistrovi a divákům. Byl to nádherný a neopakovatelný pocit. Když si na to vzpomenu a vybavím si atmosféru, která panovala, tak jsem nesmírně vděčná, že jsem to mohla zažít. Kromě toho nepopsatelného pocitu nás ještě něco hřeje u srdce. Teď už se kromě Arezza bude opěvovat i vítězný květen v Neerpeltu.

Tereza Dvořáková
členka sboru

JACÍ JSME?

Vyznání

Kantiléna. Když se řekne Kantiléna, většina lidí jen vykulí oči a podívá se na vás takovým pohledem „To má být jako co?“. Hudbymilovníci se usmějí a pokývají hlavou. „Jo, jo. To je ten známý brněnský sbor.“ Ale jen ti, co tímto sborem prošli si umějí představit, jaké to vlastně je. Divák si může říct, že jsme tu skladbu dobře zazpívali, ale už

nevidí to, jak jsme se jí společným úsilím naučili. Jak jsme se navzájem doučovali a pilovali výslovnost a dynamiku. To, že máme takový úspěch závisí nejen na našem umění zpívat, ale dovolím si říct, že *hlavně* na kolektivně. Někdy mám pocit, že my „starší“, co už jsme tady delší dobu, jsme jedna velká rodina. Samozřejmě, až budou nováčci mezi námi nějaký ten rok, taky mezi nás zapadnou a budou s námi tvořit naši rodinu. Kantilénu ovšem nelze mít jako koníček. Člověk se jí musí věnovat naplno, aby to stálo za to. Někteří dojíždějí z velké dálky. Někteří už mají po maturitě a studují vysokou školu, ale přesto s námi zpívají dál. Věřím, že takových lidí bude i v budoucnosti hodně a Kantiléna bude žít dál. Třeba dalších padesát let.

Kiki Šimečková
členka sboru

NĚKOLIK EIFFELOVÝCH VZPOMÍNEK ZE ZAHRANIČNÍCH CEST

Zpěváci si výjezdů vždy vážili. Jejich vystupování bylo tak vzorné, že jsem je přirovnával ke kladnému hrdinovi socialistického realismu. Jakýkoli rozchod a stanovená doba návratu do autobusu znamenaly jistotu naprosté dochvilnosti. Pokud někdo přicházel pozdě, byl to přidělený zástupce státu, který plnil funkci oficiálního vedoucího. Ten o nás psal ministerstvu hodnotící zprávy. Sluší se spravedlivě konstatovat, že nikdo z nich nás ničím nepoškodil. Většinu času pobývali mimo sbor. Fascinovaly je obchodní řetězce. Některé z nich kulturní dění nezajímalo vůbec. Jestliže jsem účastníky zájezdu připravoval, aby se chovali společensky, aby do hostinských rodin přivezli vhodný dárek (razil jsem heslo „chudí, ale hrdí“) a aby nevyklouzlo nevhodné slovo, kterému by snad mohli rozumět, opačně se zachoval jeden z vedoucích ve Versailles. Kouřil před vchodem do zámku a čekal, až si prohlédneme expozici. Tu mu kolem obličeje proletěla vrtulka, dětská hračka. Vyletělo mu z úst: „Hele spratku, ještě jednou a dám ti na hubu.“ Z úst dítěte se ozvalo: „Jé, tati, ten člověk mluví česky.“

Měli jsem v určitém období našich výjezdů štěstí, že s námi vyjžděl

příznivec našeho sborového snažení Dr. Novotný. Byl nám v mnohém oporou venku i po návratu. Po vítězství v Arezzu 1981 nám slíbil nové kostýmy a na konci roku jsme dostali kvalitní látku. Pravý vlněný gabardén.

Několikadenní stravování z vlastních zásob bral každý jako samozřejmost. Každý měl termosku, pokud ji hned po nástupu na cestu nerozbil, a má žena je všechny na další den do noci plnila uvařeným čajem. V Řecku jsme dokonce přespali pod širákem. (Budil jsem je za svítání slovy „Spali jste jak v bavlnce.“, ulehli jsme totiž vedle bavlníkového pole.) Večer ale nastávala hodina pěvecké pravdy, únava musela jít stranou, šlo o pověst sboru. Koncertní výkony bývaly prvotřídní! Vzpomínám na jedno město poblíž Soluně. Zpěváci jsou odměněni dlouhým potleskem, ředitel divadla mne dlouze objímá a líbá, až se tím Kantiléna baví. A starosta reaguje velkoryse. „Zasloužíte si odpovídající pohoštění.“ Všichni jsme tedy zasedli do luxusní restaurace a jednou jsme se taky měli moc dobře.

Pro celníky jsme vyplňovali celní a devizové prohlášení. Zpěváčkovi J. říkáme pro jeho výrazné oči barokní dítě. Napíše do dovážených dárků „perníčky pro bratříčka“. Celníkovi chvíli trvá než pochopí,

že to není žert. Jiný tam napíše Rolls Royce. Jde o lacinou dětskou hračku. Koupil si ji v Londýně a tak si s ní v metru hrál, že jsme ho málem ztratili. Nebo jindy chce vidět celník prstýnek, který zapsala Y. Ptá se, z jakého kovu. „Víte prosím, co je to kočičí zlato?“ Potom už nikoho neprohlížel.

Na některá místa jsme se vraceli opakovaně a rádi. Navázaná přátelství bývala trvalá a upevňovaná vzájemnou korespondencí. Pravidelně jsme se zastavovali ve farnosti Zur Heilige Familie v kolínské čtvrti Höhenhaus. Jednou při vystupování z autobusu pronese P.: „Konečně doma!“ Mám co vysvětlovat vedoucímu zájezdu, aby se nedomníval, že dívka chce emigrovat.

Je zajímavé, jak některá událost může zasáhnout do budoucího života. V Řecku se jednou ztratila D., naštěstí ji brzy našli. Když jsem se s ní po letech setkal, pověděla mi, že řečtinu vystudovala na filozofické fakultě. Dřívější neschopnost domluvit se měla na ni tak silný vliv. Jindy jsem zažili překvapení, když zpěvačka K. mluvila s celníkem plynně maďarsky a nikdo z nás to o ní nevěděl. Příjemným dojmem na japonské posluchače působilo, když k nim L. mluvila jejich jazykem. Po jednom koncertu v Míšni hostitel popřál sboru dobrou chuť slovy

„Ivan Kušaj“. Následovala bouřlivá reakce sboru a vysvětloval jsem mu, že trefil na křestní jméno sbormistra. On znal pár ruských slov z doby, kdy byl internován v koncentračním táboře a občas nějaké jídlo podstrčil ruským zajatcům.

Na ostrově Rhodos odcházíme z koncertu a farář se s námi loučí slovy „Sedláček na hrad“. Patrně navštívil porevoluční Prahu a utkvělo mu to v paměti... Notoricky známé byly případy, kdy jsem zapomínal někde aktovku, a to v té nejméně vhodné době. Ovšem zapomenout v Německu koncertní boty cestou na čtrnáctidenní turné, to přinese nepříjemnosti. Po

usilovné přepravě do francouzského Tourcoing má následovat koncert, ale boty nemám. Nouzově vypomůže řidič svými o jeden a půl čísla menšími. Jak jsem je obul a v nich vydržel, je záhada. Než pošlou zapomenuté, musím si nějaké obstarat. V malém obchodě uvidím za výkladem levné lakýrky. Stojí jenom 17F. Požádám o číslo 44 a pro jistotu si je ještě vyzkouším. Prodavač se za mnou dlouze a zamýšleně dívá. Až později přijdu na to, že boty jsou pro nebožtíky.

Ivan Sedláček

/kapitola ze vzpomínkové publikace
vydané k 50. výročí Kantilény/

KANTILÉNA ZAČÍNÁ ZNOVU, ALE S TRADICÍ

Shrnutí

Nedávná doba znamenala pro sbor Kantiléna veliký přerod. Po padesátiletém trvání sboru předal pan profesor Ivan Sedláček alias strejda Eiffel dirigentské žezlo svému mladému zástupci Jakubu Kleckerovi, který strávil v Kantiléně dětství, a novopečené sbormistryni Zuzaně Pirnerové, která se se sborem, začínala teprve sžívat. Byla to velká zkouška pro oba a zároveň pro celý sbor. Nikdo si nechtěl pokládat nepříjemnou otázku, která však nevyhnutelně visela ve vzduchu. „Nerozpadne se nyní sbor, ustojí změnu?“ Je nutno podotknout, že nikdo z nás nechtěl o Kantilénu přijít. Stará moudrost sice říká: „stačí jen chtít“, ale praxe potvrzuje, že je třeba pro svá přání hlavně něco udělat.

Dobrým sbormistrovským tahem a počinem, jenž je hodný rozhodnutí velkých mužů, bylo přihlásit Kantilénu na mezinárodní pěveckou soutěž do belgického Neerpeltu.

Všichni se báli srovnání se staršími „eiffelovskými“ generacemi, jejichž úspěchy právě na takovýchto soutěžích byly nesporně ohromující. Dopadlo to jako ve filmu se šťastným koncem, který byl naplánován scénáristou. Sbor se raduje z ceny „summa cum laude“ a stává se absolutním vítězem soutěže.

Dá se říci, že se vyměnilo všechno. Obecně prospěšná společnost (dále o.p.s), výkonný orgán Kantilény po stránce provozní, změnil také svého dlouholetého vůdce. Za pana předsedu o.p.s. Lejsku zvaného „Il Presidento“, nastoupil pan předseda Hirsh, který zatím žádnou přezdívku neobdržel, ale určitě nepochybuje o tom, že mu bude nějaká přidělena. Změnilo se logo Kantilény. Připomíná nit, která nás pojí s tradicí sboru, nit, kterou začal odvíjet Ivan Sedláček před padesáti lety. Na jejím začátku i konci je Kantiléna.

Na jarním koncertě jste svědky změny, která hned uhodí do oka. Ano, máme nové kostýmy. Popravdě řečeno, tato skutečnost nám trošku vzala vítr z plachet, protože už bylo tradicí před každým koncertem si povzdychnout na nmodernost fiží, malé to nařasené věci u krku. Někteří na téma fiží již předváděli dosti mistrné etudy, při kterých se nikdo nevydržel nesmát. Jsme za nové kostýmy rádi, tedy převážně rády, a pro „vtípalská“ představení si jistě brzy najdeme jiný, stejně hodnotný objekt. Konec žertů.

Nové kostýmy mají i zpěváčci našich přípravek. Sluníčka (ano název je také nový, zní rozhodně lépe, než Mladší přípravné oddělení Kantilény) září ve svých žlutých kostýmech, jako skutečné letní sluníčko. Kantilénka má kostýmky červené. Z názvu je patrné, že mají do velkého sboru jen skok a my

doufáme, že ho brzy další z nich udělají a řady sboru koncertního doplní.

Shrnutí vypadá následovně. Máme dva luxusní sbormistry, zázemí v Besedním domě, vítězství ve velké soutěži, vedení o.p.s. stejně milé jako to předchozí, nové přípravy, nové kostýmy a za sebou i před sebou projekty, za které by se ani profesionální sbory nemusely stydět. V neposlední řadě Vás, diváky. Rodiče a jiné příznivce Kantilény, jejichž potlesk je pro nás inspirující. Máme toho hodně.

Chybí nám snad jen pohádková sponzorská základna, která by nám umožnila dosahovat větších cílů a reprezentovat Brno a Českou republiku v dálavách.

Na tomto místě svůj sloupek ukončím, už kvůli tomuto přísloví.

ČLOVĚK POTŘEBUJE DVA
ROKY, NEŽ SE NAUČÍ MLUVIT,
A ŠEDESÁT, NEŽ SE NAUČÍ
MLČET.

Lion Feuchtwanger

Kateřina Kunzfeldová
členka sboru

Vážení přátelé.

Na tomto místě pro Vás máme malou nabídku. Pokud by měl kdokoliv z Vás zájem na stránkách tohoto Bulletinu zavzpomínat na své působení v Kantiléně či jinak přispět do Ucha, tak bude vřele vítán. Své náměty zasílejte na e-mailovou adresu ucho.bulletin@seznam.cz,

Děkujeme Vám.

Jestliže jste po přečtení úryvku z publikace Ivana Sedláčka *Kantiléna 50. sezóna* zatoužili mít ji doma, kontaktujte nás prosím na e-mailu ucho.bulletin@seznam.cz. Knihu Vám buď zašleme na dobírku nebo si ji můžete po dohodě zakoupit v Besedním domě v době zkoušky sboru (po + st + pá 17:00 – 19:00). Zakoupením knihy přispějete na činnost sboru.

Naše redakce

Šéfredaktorka: Jana Kalousová, bývalá členka sboru, studentka JAMU

Členové redakce

Kateřina Kunzfeldová, členka sboru Kantiléna, studentka FF

Lenka Zlámalová, členka sboru Kantiléna, studentka FF

Jana Tebichová, členka sboru Kantiléna, studentka FF

Tereza Toufarová, členka sboru Kantiléna, studentka VUT